

Sygn. akt IV KK 517/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie:

M. B.

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 212§2 k.k. w zw. z art. 216§2 k.k.,

R. B. i A. R.

uniewinnionych od popełnienia czynów z art. 18§3 i §2 k.k. w zw. z art. 212§2 k.k.
w zw. z art. 216§2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 24 stycznia 2023 r.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego J. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 lipca 2022 r., sygn. akt VI Ka 368/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Bytomiu

z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt II K 544/19,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć oskarżyciela prywatnego J. W. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bytomiu wyrokiem z dnia 2 lutego 2022 roku sygn. akt II K 544/19 uniewinnił M. B., R. B. i A. R. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego J. W..

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 14 lipca 2022 roku sygn. akt VI Ka 368/22 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnika oskarżyciela prywatnego, zarzucając mu:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 4 kpk, art. 433 §2 kpk i art. 457 § 3 kpk mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez niepoddanie przez Sąd Okręgowy wszechstronnej i rzetelnej analizie zarzutów i wniosków zawartych w apelacji pełnomocnika oskarżyciela prywatnego oraz nieustosunkowanie się do nich w sposób wyczerpujący, co skutkowało utrzymaniem w mocy rażąco niesłusznego orzeczenia, a także uniemożliwia kontrolę przyczyn i ocen, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku,
2. rażące naruszenie przepisu prawa procesowego a to art. 7 kpk mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia poprzez dowolne uznanie niewinności oskarżonych będące wynikiem nieuwzględnienia zasad prawidłowego wnioskowania oraz doświadczenia życiowego i zawodowego, logiki polegające na dokonaniu błędnej oceny dowodów i pominięciu szeregu dowodów i okoliczności, a to dokumentacji w postaci wyroków sądów cywilnych (gospodarczych) dołączonych do akt postępowania, zeznań J. W., świadków E. N., J. M., K. M., szeregu dokumentów wymienionych w kasacji i dołączonych do akt postępowania, a co więcej uznaniu za w pełni wiarygodne twierdzeń oskarżonych oraz dokumentów wytworzonych przez podległe im osoby, tj. dokumentacji wytworzonej w sposób nieprawidłowy przez ich pracowników, a także rzekomych skarg mieszkańców, które w ogóle na żadnym etapie nie zostały ujawnione w postępowaniu (mimo, iż zostały wymienione jako załącznik do protokołu nr 4.2019 z 24 stycznia 2019 r.)
3. rażące naruszenie przepisu prawa procesowego a to art. 5 § 2 k.p.k. mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to poprzez błędne jego zastosowanie przy jednoczesnym pominięciu treści art. 213 k.k. i mylne przyjęcie iż, z uwagi na brak dowodów brak było możliwości dokonania ustaleń o tym, iż oskarżeni działali z zamiarem zniesławienia, podczas gdy ciężar dowodu tego, iż zarzut, który został podniesiony w zniesławiającej wypowiedzi, jest prawdziwy albo przynajmniej, że dochowano należytej staranności i rzetelności w jego formułowaniu, w szczególności, sprawdzono wiarygodność informacji,

skonsultowano się z osobą, której zarzut dotyczy, spoczywał zgodnie z treścią przepisu art. 213 k.k. na oskarżonych,

4. rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, a to art. 410 k.p.k., mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to poprzez wybiórcze potraktowanie zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie ustaleń faktycznych nie w oparciu o całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie, w tym przede wszystkim z pominięciem dowodów z dokumentów tj. Odpowiedzi na odwołanie z 4 października 2021 r. sporządzonego na zlecenie Gminy B., Sprawozdania nr [...] z dnia 7 czerwca 2018 r., artykułu „Kto będzie sprzątał miasto?” w [...] z dnia 1.04.2019, Pisma z dnia 1.04.2019 r. (dołączone do aktu oskarżenia), wypowiedzi na portalu F. M. B. oraz niedokonaniem oceny tych dowodów, mimo, iż miały one istotne znaczenie dla oceny zamiaru z jakim działał oskarżony, faktu obiektywnego odbioru wypowiedzi M. B. przez inne media, faktu świadomości co do braku nienależytego wykonania umowy, faktu braku doręczenia not obciążeniowych przed sformułowaniem znieślawiającej wypowiedzi przez oskarżonego, jak również oceny braku prawdziwości zarzutu stawianego oskarżycielowi prywatnemu przez oskarżonego M. B..

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie wskazać należy, że kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.). Podstawy wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia zostały wskazane w art. 523 § 1 k.p.k. i należą do nich uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k. lub inne rażące naruszenie prawa, jeśli mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Skoro zatem w kasacji nie zostały podniesione żadne bezwzględne przyczyny odwoławcze, to autor kasacji winien w jej treści wykazać istnienie innego rażącego naruszenia prawa mającego istotny wpływ na treść orzeczenia. Zasadne jest również podkreślenie, że kontrolą kasacyjną objęte są wyłącznie kwestie prawne i to te

zawężone do kategorii uchybień wymienionych w art. 523 § 1 k.p.k., które zostały rzeczywiście popełnione przez sąd odwoławczy. Wskazana specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwala zatem na prowadzenie w nim dublującej, „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2015 roku, IV KK 8/15, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2022 roku, I KK 85/22).

W kontekście wskazanych uwarunkowań prawnych kasacji uznać należy, iż stawiane przez skarżącego zarzuty obraży art. 4 k.p.k., art. 433§2 k.p.k., art. 457§3 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5§2 k.p.k., art. 410 k.p.k. stanowią wyłącznie polemikę z prawidłowo poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi. Ponadto z treści tych zarzutów, które w istotnym zakresie stanowią powielenie zarzutów apelacyjnych, wywnioskować można, iż skarżący oczekuje dokonania ponownej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, kwestionując w istocie poczynione w sprawie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, co w świetle obowiązujących przepisów prawa jest niedopuszczalne. Sąd Najwyższy bowiem nie dokonuje ponownej kontroli orzeczeń pod kątem oceny dowodów oraz dokonanych na ich podstawie ustaleń faktycznych, których kwestionowanie na tym etapie postępowania jest niedopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt III KK 469/21). W zakresie zawartego w pkt 1 analizowanej kasacji zarzutu obraży art. 4 k.p.k. stwierdzić należy, że przepis ten określający zasadę obiektywizmu, czyli normę o charakterze ogólnym nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, co w sposób jednoznaczny wynika z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2022 r., sygn. akt I KK 8/22, Lex nr 3409411, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 561/21, Lex nr 3322311, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt II KK 141/18, Lex nr 2508591).

Odnosząc się zaś do zarzutu obraży przez Sąd drugiej instancji art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k. należy wskazać, że naruszenie tych przepisów następuje wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozważy w ogóle podniesionych w apelacji zarzutów, tzn. nie odniesie się do nich, bądź gdy odniesienie to jest pozorne i nie

ma charakteru merytorycznego, co w sprawie niniejszej nie nastąpiło. Zaznaczyć należy, że zarzucanie naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. jak i art. 457 § 3 k.p.k. nie może sprowadzać się wyłącznie do krytyki wyroku sądu odwoławczego bowiem zdaniem autora kasacji uniewinnienie oskarżonych jest rażąco niesłuszne.

Analiza przedmiotowej sprawy w kontekście obrazu tych przepisów, prowadzi do wniosku, że Sąd odwoławczy w sposób rzetelny i merytoryczny rozważył wszystkie zarzuty apelacyjne, co jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego. Zasadnie stwierdzono w nim, że wniesiona apelacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego nie wykazała dopuszczenia się przez Sąd pierwszej instancji takich uchybień, które skutkowałyby uznaniem dokonanej przez ten Sąd oceny materiału dowodowego za dowolną w zakresie uniewinnienia oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów. Sąd odwoławczy dzieląc ocenę dowodów i akceptując ustalenia faktyczne będące udziałem Sądu I instancji, odniósł się w sposób rzetelny i merytoryczny do wszystkich zarzutów i okoliczności podniesionych przez skarżącego w zwykłym środku odwoławczym i swoje stanowisko w tym zakresie w sposób szczegółowy i wnikliwy uzasadnił, uznając zasadnie, że wszystkie zgromadzone w sprawie dowody ocenione zostały w aspekcie ich wiarygodności w granicach określonych przez art. 7 k.p.k.

Za oczywiście nieuzasadnione uznać również należy stawiane przez skarżącego zarzuty obrazu art. 5§2, 7 k.p.k. i 410 k.p.k., bowiem w przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy w Katowicach orzekając jako sąd odwoławczy i utrzymując w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego nie dokonywał żadnych nowych i samodzielnych ustaleń faktycznych, a jedynie w granicach zarzutów apelacji, oceniał, w ramach kontroli odwoławczej, prawidłowość oceny dowodów dokonanej przez sąd pierwszej instancji oraz dokonanych na podstawie wyników tej oceny dowodów ustaleń faktycznych. Wskazać zaś należy, że zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k. może być podnoszony w postępowaniu kasacyjnym tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy czynił samodzielne ustalenia faktyczne, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca, a zatem Sąd Okręgowy w Katowicach chociażby z tego względu nie miał możliwości, aby wskazane przez skarżącego przepisy procedury karnej ze sfery gromadzenia i oceny dowodów naruszyć. Z kolei art. 5§2 k.p.k. dotyczy wątpliwości, które ma i nie jest w stanie rozstrzygnąć sąd rozpoznający

sprawę, nie zaś wątpliwości którejs ze stron co do prawidłowości rozstrzygnięcia wydanego przez sąd (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2020 roku, III KK 186/20). W ocenie Sądu Najwyższego należy również uznać, że naruszenie zawartej w art. 5 § 2 kpk zasady in dubio pro reo w przedmiotowej sprawie nie mogło nastąpić, gdyż zarówno Sąd odwoławczy jak też Sąd Rejonowy nie stosował tej zasady, co w sposób jednoznaczny wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku.

Podkreślić także należy, że z naruszeniem art. 410 k.p.k. mamy do czynienia jedynie wówczas, gdy sąd opiera swoje orzeczenie tylko na części materiału ujawnionego i jego rozstrzygnięcie nie jest wynikiem analizy całokształtu ujawnionych dowodów i okoliczności lub też wówczas, gdy Sąd orzekający pominie przy ustaleniach faktycznych określony dowód lub dowody które uznał za wiarygodne. W niniejszej sprawie tego rodzaju sytuacja nie wystąpiła.

Z tych względów, uznając, że wszystkie stawiane przez skarżącego zarzuty są całkowicie bezzasadne, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego w myśl art. 636§1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.